

Opatření na podporu středního odborného školství a oborů s technickým či řemeslným zaměřením

Praha, srpen 2023

Úvod

Svaz podnikatelů ve stavebnictví (dále SPS) zpracoval materiál s názvem „Strategie SPS Perspektivy a vize vzdělávání stavebních řemesel 2030“, který v lednu 2023 předložili na Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR.

Z pohledu SPS „počty absolventů středních odborných škol zdaleka nepokrývají požadavky průmyslu po kvalifikované pracovní síle. Podobná situace je u počtu studentů studujících na vysokých technických školách. Jedná o dlouhodobý trend a pokud současná špatná situace nebude urychleně řešena, může dojít k ohrožení fungování českého průmyslu. Cílem předloženého materiálu je změnit stav současného vzdělávacího systému, který dlouhodobě nepokrývá potřebu kvalifikovaných pracovníků ve stavebnictví. Špatný stav technického vzdělání také dokládá setrvale klesající počet vysokoškolských studentů technických oborů.“

Předkládaný materiál navrhuje opatření vedoucí ke zlepšení odborného vzdělávání a přípravy mladých řemeslníků ve stavebních oborech s cílem pokrýt prostou poptávku stavebního průmyslu po kvalifikovaných pracovnících. Opatření reagují na požadavky SPS na cíle vzdělávání v oblasti středního odborného vzdělávání u oborů vzdělání s technickým a řemeslným zaměřením stavebního charakteru; nicméně mají průřezový charakter i k dalším oborům vzdělání.

1. Úkol z plenární schůze RHSD

Na zasedání 168. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR (konané dne 16. ledna 2023 na Úřadu vlády; dále jen „RHSD“) byl předložen materiál Svazu podnikatelů ve stavebnictví s názvem: **Strategie SPS PERSPEKTIVA A VIZE VZDĚLÁVÁNÍ STAVEBNÍCH ŘEMESEL 2023**. Plenární schůze RHSD vzala na vědomí předložený materiál a závěry obsažené v záznamu z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro vzdělávání a lidské zdroje.

Ze závěru záznamu dotčené 168. Plenární schůzce vyplývá:

„Sociální partneři doporučují:

- *Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy:*
 - *připravit ve spolupráci s profesními organizacemi a svazy zaměstnavatelů komplexní strategii pro rozvoj středního odborného vzdělávání vycházející ze Strategie 2030 a předloženého materiálu a promítnout jejich doporučení do Dlouhodobého záměru 2023 – 2027;*
 - *společně inovovat oborovou soustavu, nastavit cíle vzdělávání v oblasti středního odborného vzdělávání zejména s technickým a řemeslným zaměřením a provést revizi rámcových a školních vzdělávacích programů v úzké součinnosti s profesními organizacemi a svazy zaměstnavatelů včetně pravidelného hodnocení jejich plnění;*
 - *ve spolupráci s kraji vytvořit páteřní síť středních škol a oborovou strukturu v krajích v úzké součinnosti s profesními organizacemi a svazy zaměstnavatelů;*
- *k podpoře rozvoje učňovského školství a udržitelnosti opatření:*
 - *Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvu průmyslu a obchodu, městům a obcím zvýšit informovanost rodičů, žáků a ostatní veřejnosti o řemeslech a technickém vzdělávání, v této souvislosti zvýšit úroveň polytechnické výchovy a manuální zručnosti v mateřských a základních školách a podpořit spolupráci základních škol a středních škol zaměřených na učební obory;*
 - *Ministerstvu pro místní rozvoj a Ministerstvu financí zvýšit podporu zaměstnavatelů spolupracujících s odbornými školami (daně, veřejné zakázky);*
 - *Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy stanovit u jednotné přijímací zkoušky pro studium maturitních oborů odpovídající náročnost pro přijetí ke studiu s cílem zastavit klesající úroveň maturitních zkoušek.*

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR ukládá projednat v rámci Pracovního týmu RHSD ČR pro vzdělávání a lidské zdroje a následně do konce června 2023 předložit na Plenární schůzi RHSD ČR přehled plánovaných a realizovaných opatření na podporu středního odborného školství a oborů s technickým či řemeslným zaměřením spolu s principy duálního vzdělávání včetně závěrů, termínů a odpovědností za realizaci.“

2. Postup přípravy materiálu

MŠMT zpracovalo stanovisko (viz *Příloha*) s přehledem realizovaných a plánovaných aktivit, tento materiál zaslalo k vyjádření členům Rady pro odborné vzdělávání, dále s tímto materiálem seznámilo Pracovní tým RHSD ČR pro vzdělávání a lidské zdroje dne 13. března 2023.

Dále byla svolaná pracovní skupina složená ze zástupců: Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Národního pedagogického institutu ČR, Svazu podnikatelů ve stavebnictví ČR a Sdružení učňovských zařízení ČR. **Pracovní skupina se sešla ve dnech 18. a 23. května 2023, 5. a 14. června 2023; na těchto jednáních byly podrobně diskutována jednotlivá opatření a možnosti jejich realizace.** Z jednotlivých jednání byl pořízen zápis.

O stavu prací a s pracovní verzí připravovaného materiálu byl seznámen Pracovní tým RHSD ČR pro vzdělávání a lidské zdroje dne 13. června 2023 s usnesením: „*Pracovní tým RHSD ČR pro vzdělávání a lidské zdroje projednal a bere na vědomí podkladový materiál Spolupráce Svazu podnikatelů ve stavebnictví, Svazu učňovských zařízení, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Národního pedagogického institutu na vzdělávání žáků ve stavebních oborech vzdělání (dále jen „Materiál“)* a ukládá a doporučuje MŠMT:

- *Předložit Materiál Plenární schůzi Rady hospodářské a sociální dohody ČR (termín červenec 2023).*
- *Využít Materiál pro spolupráci a podporu odborného vzdělávání do dalších sektorů podle oborových shluků v soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, k naplnění programového prohlášení vlády na podporu odborného vzdělání a k naplnění Strategie 2030+ a implementační karty Inovace oborové soustavy (termín: průběžně).*

Usnesení bylo přijato.“

Z důvodu potřeby delšího času na dopracování finální verze materiálu a dále z důvodu sladění z připravovaným Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2023 – 2027 **bylo požádání v dohodě se Svazem podnikatelů ve stavebnictví o posunutí termínu předložení na další jednání Plenární schůze RHSD ČR.**

3. Společný návrh opatření k naplnění Strategie SPS

Na základě Strategie SPS, výchozího stanoviska MŠMT (viz Příloha) a výsledků z jednotlivých jednání bylo identifikováno 10 průřezových témat ze Strategie SPS, ke kterým byly navržena společná opatření, na kterých panuje shoda nebo byl přijat vzájemný kompromis.

Tam kde nebyla nalezena shoda, byl požadavek na stanovení nepodkročitelného minima bodů z přijímacího řízení pro přijetí na studium maturitních oborů, nedošlo při těchto jednáních k vzájemné shodě v tomto bodě.

Identifikovaná průřezová témata ze Strategie SPS	Navržená opatření (ve spolupráci MŠMT a SPS)	Gesce	Ve spolupráci	Termín
1. Stavební obory v rámci inovované oborové soustavy a revize RVP stavebních oborů středního odborného vzdělávání budou nastaveny na základě společné dohody odborných profesních subjektů (včetně zástupců SPS), vzdělavatelů v daném řemesle a MŠMT tak, aby poskytly potřebný prostor pro tvorbu ŠVP ve vztahu k dynamice vývoje potřeb společnosti a trhu práce.	Úprava nařízení vlády o soustavě oborů vzdělání: • úpravy realizovat v návaznosti na výstupy partnerského projednávání v rámci inovace oborové soustavy, • revidovat počet žáků na učitele odborného výcviku ve druhém a třetím ročníku ve stavebních a dalších řemeslných oborech, • přehodnotit umožnění spojování více oborů kategorie oborů vzdělání H až na 4, • rozšiřovat model L+H (se získáním výučního listu ve třetím ročníku) i na další párové dvojice oborů vzdělání, • zpracovat záměr a analýzu dopadů zavedení „profesní maturity“.	MŠMT/NPI	zástupci sociálních partnerů, včetně zástupců SPS, zástupci středních odborných škol zástupci základních škol	2024/2025

	Revize rámcových vzdělávacích programů: • odstranit duplicitní a zbytečné učivo, uvolněný prostor věnovat na posílení odborné, praktické a všeobecné složky s cílem jejího upevňování a prohlubování, • nastavit pravidla pro využití disponibilních hodin ve prospěch odborných předmětů formou stanovení minimálního podílu těchto hodin), • vytvořit podmínky pro další způsoby organizace střídání teoretické výuky ve škole a odborného výcviku ve firmě, tzn. i jiné formy než 1 týden : 1 týden, 2 týdny : 2 týdny. Podpora spolupráce SŠ a ZŠ • Pro zatraktivnění těchto oborů a zvýšení zájmu o ně ze strany žáků ZŠ vytvářet podmínky pro využívání odborných dílen a učeben středních odborných škol v rámci spolupráce se ZŠ (ukázky řemesel, společná činnost žáků ZŠ a SŠ apod.). Další vzdělávání: • všestranně podporovat DVPP učitelů odborných předmětů, a to i ve spolupráci s firmami, • vytvořit podmínky pro vzdělávání instruktorů ve firmách.		
--	--	--	--

2. Platné kurikulární dokumenty (RVP, ŠVP) skupiny oborů vzdělávání 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie je žádoucí doplnit o všechny řemeslné obory zapojené do resortu stavebnictví, byť se specifickým označením „stavební“. Jedná se o obory: klempíř, truhlář, strojní mechanik, strojník, elektrikář, podlahář, malíř a lakýrník. Tedy všechna řemesla nutná k realizaci stavby. Toto realizovat jako součást inovace oborové soustavy.	Revize rámcových vzdělávacích programů: • Revidovat uplatnění absolventa v jednotlivých oborech vzdělání. • V rámci portálu Infoabsolvent vytvořit tzv. přiřazovací mapu mezi sektory ekonomických činností, jednotlivými obory vzdělání a jejich uplatněním. • Zavést definovaná zaměření ŠVP, v případě jejich neexistence stanovit pravidla jejich tvorby.	MŠMT/NPI	zástupci sociálních partnerů, včetně zástupců SPS, zástupci středních odborných škol	2024/2025
3. Změnit chybnou vzdělávací politiku státu a napravit jeho špatnou péči o technické vzdělávání a zejména o učňovské školství.	Kariérové poradenství: • Připravit koncepci rozvoje kariérového poradenství od ZŠ, SŠ, VOŠ a VŠ, včetně vzájemné spolupráce mezi navazujícími stupni. • Podpořit posílení úlohy kariérových poradců a zaměřit se na jejich vzdělávání, využít příkladů dobré praxe – zkušenosti vedoucích učitelů odborného výcviku. • Podporovat žáky s řemeslnými dovednostmi jako talentované žáky. Uplatnitelnost absolventů na trhu práce: • Analyzovat počty žáků a absolventů, přechody na vyšší stupně vzdělávací soustavy a uplatnitelnost na trhu práce absolventů SŠ, VOŠ a VŠ, včetně i ohledu na potřeby trhu práce.	MŠMT/NPI	zástupci sociálních partnerů, včetně zástupců SPS, zástupci středních odborných škol MPSV	2023/2024

	Podpořit spolupráci škol a budoucích zaměstnavatelů ze strany MŠMT, zavedení duálních prvků vzdělávání. Rámcové vzdělávací programy: • Vhodně nastavit proporcionalitu a význam teoretického vzdělání a řemeslného poznání u oborů vzdělání s výučním listem. • Při revizích RVP vycházet ze zkušeností a poznání příkladů dobré praxe obsažené v koncepčních dokumentech (např. Strategie SPS).			
4. Pro lepší uplatnitelnost na trhu práce SPS požaduje pro žáky oborů stavebnictví: ▪ svářečský průkaz (strojní mechanik, strojník, elektrikář, instalatér), ▪ řidičský průkaz řízení motorových vozidel skupiny B ▪ lešenářský průkaz (tesař, zedník), ▪ vazačský průkaz (zedník, tesař, klempíř, strojník), ▪ oprávnění pro obsluhu motorových pil (tesař, truhlář, zedník, montér suchých staveb), ▪ strojnický průkaz na základní stavební stroje	Specifické vzdělávací moduly: • Navrhnout definovaný systém/soustavu vzdělávacích modulů v RVP/ (s možností integrace do ŠVP), které budou vytvářet podmínky pro vzdělávání k získání předpokladů pro získání určitého průkazu. • Po jejich úspěšném absolvování bude tato skutečnost vyznačena na vysvědčení. • Analyzovat nezbytnost uvedených průkazů k pracovnímu výkonu u jednotlivých stavebních oborů, vytvořit přiřazovací matici; včetně analýzy dopadů na BOZP, podmínky plnoletosti, finančního zajištění a legislativních podmínek.	MŠMT/NPI	zástupci sociálních partnerů, včetně zástupců SPS, zástupci středních odborných škol MPSV	2024/2025

5. Propagace stavebních řemesel	Kariérové poradenství: • Připravit materiál SPS pro propagaci řemeslných oborů ve stavebnictví směrem k základním školám, materiál pro karierní poradce a žáky ZŠ. • Všeestranně podporovat spolupráci učitelů odborných předmětů a praktického vyučování jako podpory kariérovým poradcům, vstup těchto učitelů do ZŠ, možnost využití v rámci šablon. Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání: • V oblasti Člověk a svět práce (v RVP ZV) – vytvořit cílenou metodickou podporu kurikula směrem k seznámení s portfoliem oborů vzdělání (jejich skupin a kategorií), pracovních odvětví a činností atd. • V rámci RVP ZV poukázat že různé vzdělávací cesty (prakticky orientované obory vzdělání/řemesla, odborné a všeobecné vzdělávání) jsou součástí všeobecného základního vzdělávání. • V RVP ZV vytvořit prostor pro získávání manuální zručnosti a praktických dovedností. • Všeestranně centrálně podporovat spolupráci středních a základních škol, plán spolupráce se ZŠ, včetně šíření ukázek příkladů dobré praxe. Podpora soutěží: • Rozšiřovat podporu využití potenciálu dotačního programu pro podporu řemeslných	SPS/MŠMT/NPI	zástupci sociálních partnerů, včetně zástupců SPS, zástupci středních odborných škol zástupci základních škol	2023/2024
---------------------------------	---	--------------	--	-----------

	soutěží, včetně mezinárodní soutěže EUROSILLS. Rozvíjet vzájemnou spolupráci resortu školství se zástupci zaměstnavatelů v této oblasti.			
6. Objektivní analýza požadavků trhu práce po stavebních řemeslech	SPS uskuteční šetření mezi zaměstnavateli. Rozvoj portálu Infoabsolvent - Podporovat další rozvoj portálu Infoabsolvent, např. z prostředků NPO.	SPS/MŠMT/NPI		2023/2024
7. Vytvoření páteřních škol a optimalizaci sítě škol	Optimalizovat síť středních škol: - V návaznosti na reformu středního vzdělávání a inovaci oborové soustavy optimalizovat oborovou soustavu s regionální dostupností a vyvážeností. - V rámci průběžného řízení sítě středních škol pracovat s aktuálními predikcemi kvalifikačních potřeb (datové zdroje MŠMT, MPSV a zaměstnavatelů. - Vzájemně a průběžně spolupracovat na koncepčních a strategických dokumentech. - V návaznosti na optimalizace sítě středních škol revidovat nastavení PHmax a pravidla financování víceoborových tříd.	MSMT/NPI	kraje	2023/2024

8. Vymahatelnost vynaložených nákladů na motivační příspěvky	Revidovat smluvní vztah mezi firmou a žákem - Ze strany stavebních firem analyzovat dopady současného nastavení vzorů smluv firma/žák. - Na základě předložené analýzy zvážit změny v současném nastavení. Podpora spolupráce škol a firem: - Všestranně podporovat aktivity MPO v oblasti podpory spolupráce malých a středních podniků se středními školami v rámci OP TAK.	MŠMT	SPS	
9. Inovace oborové soustavy	Vzájemná spolupráce se SPS: - SPS explicitně zapojit do Odborné platformy a Pracovních skupin inovace oborové soustavy. - SPS explicitně zapojit do pracovních skupin pro revize rámcových vzdělávacích programů. - Nastavení oborové soustavy, kurikulární dokumenty, metodiky a další související materiály pro řemeslné obory potřebné k realizaci stavby projednávat se SPS a příslušnými řemeslnými cechy.	MŠMT/NPI	zástupci sociálních partnerů, včetně zástupců SPS, zástupci středních odborných škol	2023/2024
10. Zajištění předpokladů stavebním řemeslům na základním stupni vzdělávání	Revize RVP ZV: Zapojit zástupce zaměstnavatelů (včetně zástupců řemeslných oborů) do připravované revize RVP ZV.	MŠMT/NPI	zástupci sociálních partnerů, včetně zástupců SPS zástupci základních škol	2023/2024

Příloha: Stanovisko MŠMT ke strategii ve vztahu k realizovaným a plánovaným opatřením

V následujícím textu se předkládá stanovisko MŠMT, kterým je postupně reagováno na jednotlivé body Strategie. Cílem stanoviska je popsat výchozí stav, formulovat možnosti, případně limity navržených bodů a dále uvést realizovaná a plánovaná opatření.

1. FORMULACE CÍLŮ VZDĚLÁVÁNÍ v oblasti středního odborného vzdělávání u oborů vzdělání s technickým a řemeslným zaměřením stavebního charakteru ve spolupráci s odborníky z praxe a s přiblížením vzdělávacích programů potřebám trhu práce

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Jednotlivé řemeslné RVP je zapotřebí nastavit jednorázovým rozhodnutím na základě společné dohody odborných profesních subjektů, vzdělavatelů v daném řemesle a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) tak, aby poskytly potřebný prostor pro varianty tvorby ŠVP ve vztahu k dynamice chování společnosti a trhu práce v aktuálním čase.
- Platné kurikulární dokumenty (RVP, ŠVP) skupiny oborů vzdělávání 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie je žádoucí doplnit o všechny řemeslné obory zapojené do resortu stavebnictví, být se specifickým označením „stavební“. Jedná se o obory: klempíř, truhlář, strojní mechanik, strojník, elektrikář, podlahář, malíř a lakýrník...Tedy všechna řemesla nutná k realizaci stavby.
- Změnit chybnou vzdělávací politiku státu a napravit jeho špatnou péči o technické vzdělávání a učňovské školství.
- Vzdělávací programy nesmí nadřazovat hodnotu teoretického vzdělání nad hodnotu řemeslného poznání.
- Pro lepší uplatnitelnost na trhu práce požadujeme pro žáky výše uvedených učebních oborů s výučním listem:
 - svářečské průkazy (strojní mechanik, strojník, elektrikář, instalatér),
 - výuku řízení motorových vozidel skupiny B
 - lešenářské průkazy (tesař, zedník),
 - vazačské průkazy (zedník, tesař, klempíř, strojník),
 - oprávnění pro obsluhu motorových pil (tesař, truhlář, zedník, montér suchých staveb),
 - strojnický průkaz na základní stavební stroje.

Stanovisko MŠMT:

- Aktualizace rámcových vzdělávacích programů dle potřeb trhu práce je možná již nyní, mechanismus je nastaven, problémem je, že zaměstnavatelské svazy nepředávají podněty o proměnách, které budou na trh práce přicházet, a proto není možné pružně reagovat.
- Školy mají možnost aktualizovat ŠVP dle potřeb zaměstnavatelů již nyní a není k tomu zapotřebí žádné legislativní ukotvení. Podmínkou je naplnění obsahového standardu, který je obsažen v rámcovém vzdělávacím programu.
- Oborová soustava vychází z NV č.211/2010 Sb. a nelze je důležité si uvědomit, že nelze oborovou soustavu nastavit tak, aby docházelo k duplicitnímu zařazování oborů vzdělání do skupin např. strojní mechanik, strojník je ve skupině oborů vzdělání Strojírenství a strojírenská výroba a ve skupině Stavebnictví by došlo k jeho duplicitě.
- Další systémové úpravy budou provedeny prostřednictvím Inovace oborové soustavy, jejímž cílem je funkční, prostupná a atraktivní oborová soustava, která prostřednictvím revize obsahů vzdělávání zajistí, aby byli absolventi vybaveni kompetencemi pro další profesní i neprofesní vzdělávání, osobní život a dlouhodobou uplatnitelnost na trhu práce.
- V rámci revizí RVP pro střední odborné vzdělávání proběhne diskuse k nastavení poměru odborné a všeobecné vzdělávací složky a do novely školského zákona, navrhujeme doplnit vzdělávací cíle pro odborné vzdělávání.
- U oborů vzdělání, kde je pro výkon povolání nezbytná odborná způsobilost podle jiného právního předpisu, je tato skutečnost implementována do současných rámcových vzdělávacích programů. Jedná se především o svářečská a řidičská osvědčení, bez jejichž získání by nebylo možné danou profesi vykonávat. Současně je nutné upozornit na tu skutečnost, že se jedná o přípravu k získání oprávnění a žák danou zkoušku vůbec vykonat nemusí. Vykonání zkoušky není součástí přípravy k získání daného oprávnění a žák si ji hradí v plné výši.
- Zvýšené finanční nároky se promítají do výše nastavení ONIV. Další rozšiřování této přípravy by kladlo velké finanční nároky na státní rozpočet.

2. SKLADBA ZÁKLADNÍ SÍTĚ STŘEDNÍCH ŠKOL a oborová struktura v kraji

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Zpracovat spolupráci SŠ a ZŠ do RVP, koordinace VOUV
- Vytvořit systém páteřních škol
- Nastavit normativ na základě uplatnitelnosti na trhu práce i u VŠ
- Vyhodnocovat počty absolventů k uplatnitelnosti na trhu práce za spolupráce se Svazem

Stanovisko MŠMT:

- Účelem rámcových vzdělávacích programů není ukotvovat spolupráci škol z jinými subjekty, ale jedná se o základní kurikulární dokument, který stanoví minimální rámec vzdělávacích témat všeobecné a odborné složky vzdělávání, které musí žáci v rámci studia absolvovat.
- Stanovování oborové struktury a kapacit oborů vzdělání je v kompetenci krajů. Zde mají významnou roli svazy, které na úrovni „krajských tripartit“ by měli domlouvat, které obory jdou v daném regionu žádané a které naopak žádané nejsou. Definování páteřních škol zaměřených jen pro stavebnictví nepovažujeme za možné, vzhledem k tomu, že střední školy nejsou oborově zaměřeny podle skupin oborů vzdělání, ale v kombinaci různých neboť u stavebních oborů je větší migrace žáků, menší zájem o studium a mezi školami funguje konkurence. Vytvoření sítě páteřních škol pro každé odvětví by neslo obrovské náklady na zajištění prostor pro výuku, ubytování žáků, dopravu.
- Od roku 2020 došlo k reformě systému financování regionálního školství jejímž cílem bylo zlepšení kvality výuky a nastavení systému financování pedagogické práce v souladu s rámcovými vzdělávacími obory vzdělání. U středních škol tento systém eliminuje nutnost přijímat co největší počet žáků bez ohledu na jejich studijní předpoklady v zájmu získání nezbytného objemu finančních prostředků pro svoji činnost.
- V návrhu opatření Dlouhodobého záměru vzdělávací politiky ČR na období 2023–2027 je navržena změna principu reciprocity. Zápisy nových středních škol, nových míst poskytování vzdělávání nebo navyšování kapacit středních škol (vyjma středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) budou zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení v odůvodněných případech s ohledem na trend demografické křivky nastupujících kohort 15letých, dále na dostupnost stávajících kapacit středních škol a podle potřeb trhu práce v každém kraji.
- Zvyšující se počet 15letých v následném období 2023/27 se bude týkat zejména Prahy a Středočeského a Jihomoravského kraje. V ostatních krajích je třeba počítat spíše se stagnací nebo i poklesem demografické křivky. Konkrétní možné navýšení počtu středních škol (nebo naopak případné snížení) upraví jednotlivé krajské úřady ve svých dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy.
- V oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 6letých a 8letých oborů vzdělání nebudou vzhledem k dopadům nadměrného odchodu žáků 5. a 7. tříd ZŠ do 1. ročníků 6letých a 8letých gymnázií do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, obory ani navyšovány stávající kapacity. Výjimečně je možné zapsat obor vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou nebo navýšit jeho kapacitu.
- V oblasti oborů vzdělání s výučním listem (E, H) se stanoví nezvyšovat kapacity oborů vzdělání ve skupinách oborů vzdělání, v nichž je dlouhodobě vykazována míra

nezaměstnanosti vyšší, než je průměr míry nezaměstnanosti absolventů v rámci příslušného kraje, nebo tendence míry nezaměstnanosti rostoucí a jejich oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce.

Gesce opatření: kraje

3. PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLNÍ TECHNICKÁ A MANUÁLNÍ PŘÍPRAVA dětí, žáků a mládeže

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- V rámci revizí RVP zahrnout technickou gramotnost a posílení výuky v oblasti pracovní výchovy.
- Zapojení žáků SŠ do propagace technických oborů na ZŠ v 8. a 9. třídě
- Propagace tech. vzdělávání v 6. a 7. třídě

Stanovisko MŠMT:

- V předškolním vzdělávání rozvíjí v dětech znalosti o technickém prostředí polytechnická výchova, která pomáhá vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, podporuje touhu tvořit a práci zdárně dokončit a posiluje zájem o technické obory prostřednictvím praktických ukázek činností, používání jednoduchých nástrojů, netradičních materiálů a techniky jejich zpracování. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je nepostradatelnou součástí systému všeobecného vzdělávání žáka, jeho přípravy na další vzdělávání a vstup do profesních vztahů. Má uvést žáky do plnohodnotného profesního i ekonomického občanského života. Snaží se žáky teoreticky i prakticky připravit na situace, s nimiž se v profesním životě zcela běžně setká. Žáci se učí hodnotit své pracovní schopnosti a vybírat a budovat svou profesní kariéru s ohledem na konkurenci.
- V připravovaném Dlouhodobém záměru vzdělávací politiky ČR na období 2023 – 2027 v rámci klíčové aktivity se zaměří pozornost také na roli kariérového poradenství ve školách, a na rozvoj dovedností pedagogů podporovat žáky v dokončení studia a v rámci jejich přechodu na trh práce. Školám bude poskytována podpora v průběžném rozvoji a posilování služeb kariérového poradenství a jejich individualizace. V souvislosti s prevencí předčasných odchodů ze vzdělávání budou školy zároveň podporovány v identifikaci žáků ohrožených neúspěchem, kterým by měla být v rámci poradenství věnována zvýšená pozornost. Podpora kariérového vzdělávání, poradenství a spolupráce s firmami bude sledovat například:
 - a) poskytnout žákovi relevantní informace a rozvinout u každého žáka kompetence potřebné pro rozhodování při první i další profesní volbě a výběru vzdělávací dráhy, která ke zvolené kvalifikaci vede,

- b) vytvořit ve výuce školy a ŠVP podmínky pro hladkou adaptaci žáků na požadavky trhu práce,
- c) podílet se na prevenci předčasných odchodů žáků ze středních škol nabídkou změny úrovně/oboru vzdělání či školy v souladu s jejich studijními předpoklady, zájmem a možnostmi, příp. nabídkou (ve spolupráci s poradcem ÚP ČR zkoušky z odpovídajících profesních kvalifikací,
- d) pomoci každému žákovi, který o to projeví zájem, hledat takovou vzdělávací cestu, která nejlépe vyhovuje jeho dispozicím a zájmům,
- e) vytvářet podmínky pro navazování externí spolupráce škol s jinými poradenskými pracovišti (např. PPP, IPS ÚP apod.).

4. SYSTÉM TOKU INFORMACÍ O ŘEMESLECH směrem k žákům a rodičům při volbě povolání, zlepšení mediálního obrazu řemesel

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

Požadavek celostátní kampaně

Stanovisko MŠMT:

- Je nutné vytvářet a podporovat maximální součinnost všech aktérů v odborném vzdělávání z hlediska podpory motivace, vzájemné komunikace, síťování a přenášení dobré praxe při realizaci spolupráci škol a firem. V této oblasti má navázání a realizace spolupráce nejvyšší prioritu. Vyplývá to jak ze šetření u zaměstnavatelů a středních škol v rámci projektu POSPOLU, tak i z plošného šetření ve středních školách realizovaného v návaznosti na Podporu Krajského akčního plánování.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy požádalo v červenci roku 2016 zástupce zaměstnavatelských svazů o předložení dohody o rozdělení odpovědnosti za jednotlivé oblasti počátečního odborného vzdělávání. V souladu s nařízením vlády č. 267/2012 Sb. o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání bude za každou skupinu oborů vzdělání vystupovat vždy jen jedna organizace zaměstnavatelů nebo komora relevantní k odbornému zaměření dané skupiny oborů. Podepsaná dohoda byla představena signatáři na jednání Platformy pro odborné vzdělávání dne 24. listopadu 2016.
- Významnou roli zde hrají zaměstnavatelů a jejich prezentace před médii. Tuto roli nemůže nahradit MŠMT, ani žádný jiný státní orgán. Zaměstnavatelé jsou budoucí příjemci absolventů a mělo by jim záležet na tom, aby uchazeči o studium na střední škole byli motivováni ke studiu i tím, že jim budou zaměstnavatelé prezentovat podmínky, za kterých se dané profese vykonávají.

- Pomůckou pro rozhodování o budoucím povolání je portál Infoabsolvent, který nabízíme přehled všech škol a oborů vzdělání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Výběr budoucího povolání je možné provést různými cestami, např. i pomocí videí.

5. PŘIJÍMÁNÍ ŽÁKŮ do oborů vzdělání středních škol,

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- U oborů vzdělání s výučním listem zrušit povinnost konat přijímací zkoušku
- U oborů vzdělání s maturitní zkouškou zavést minimálního počtu bodů u jednotné přijímací zkoušky

Stanovisko MŠMT:

- Pro obory vzdělání s výučním listem není zavedeno centrální zadávání testů. U přijímání do oborů vzdělání s výučním listem platí, že ředitel školy stanoví pro jednotlivá kola přijímacího řízení jednotná kritéria přijímání do oboru vzdělání a formy vzdělávání a způsob hodnocení jejich splnění, předpokládaný počet přijímaných uchazečů do oboru vzdělání a formy vzdělávání. Ředitel školy může stanovit pro přijímací řízení školní přijímací zkoušku, pak stanoví pro první kolo přijímacího řízení dva termíny konání zkoušky, jednotná kritéria a předpokládané počty přijímaných uchazečů pro přijímání ke vzdělávání v různých zaměřeních školního vzdělávacího programu.
- Nastavení minimální hranice bodů pro přijetí do tzv. maturitních oborů by se mohlo negativně odrazit v počtech přijímaných žáků středních odborných škol v oborech vzdělání ukončených maturitní zkouškou, gymnázií by se opatření pravděpodobně nedotklo.
- Novelou školského zákona s účinností od 1. 9. 2016 bylo zavedeno centrální zadávání testů z českého jazyka a literatury a matematiky v rámci přijímacího řízení středních škol do oborů vzdělání s maturitní zkouškou, které je realizováno od školního roku 2016/2017.

6. Organizace výuky v oborech ukončených výučním listem, základní požadavky na úpravu kurikulárních dokumentů stavebních řemeslných oborů

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Umožnit různou organizaci výuky při respektování hospodářských cyklů
- Zavedení další varianty OV-smluvní vztah mezi žákem a firmou s vlastním programem na podporu vzdělávání
- Zvýšení počtu disponibilních hodin na 60% výuky

- Odpovědný zástupce za živnosti provozované školou VUOV, provázet s organizačním řádem
- Vyšší prostředky na stravování fyzicky náročných oborů
- Propojit odborné vyučování s teoretickým
- Nenutit žáky, aby se učili to, na co nemají předpoklady a pro život to nepotřebují.

Stanovisko MŠMT:

- Jak je uvedeno výše, v roce 2022 byly zahájeny činnosti na naplňování implementační karty Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ Inovace oborové soustavy, kdy dochází k přenastavení obsahového rozložení vzdělávacího obsahu rámcových vzdělávacích programů a posílení odborné složky vzdělávání. Souběžně bude diskutována problematika rozsahu praktického vyučování a počtu disponibilních hodin.
- V rámci implementace vznikly odborné platformy, kdy Svaz podnikatelů ve stavebnictví má zde vlastního zástupce, kterého si nominoval, a který bude Svazu podnikatelů ve stavebnictví předávat všechny potřebné informace. (nominován je: PhDr. Tomáš Majtner, Ph.D.) Zástupce bude mít za úkol připravovaná opatření přenášet do Svazu a připomínky, návrhy a stanoviska Svazu podnikatelů ve stavebnictví následně prezentovat na jednání platformy.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připravilo v roce 2015 Doporučení k zabezpečení jednotného postupu při uzavírání smluvního vztahu mezi zaměstnavatelem a žákem střední školy nebo studentem VOŠ, kteří se připravují pro potřeby konkrétního zaměstnavatele. Vznik souboru dokumentů obsahujícího návrhy smluvních vztahů vychází z Nových opatření na podporu odborného vzdělávání z ledna 2013. Jedním z úkolů bylo dokončit ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí metodiku pro aplikaci legislativních možností v oblasti dobrovolného vztahu mezi zaměstnavatelem a žákem střední školy nebo studentem vyšší odborné školy, kteří se odborně připravují pro potřeby zaměstnavatele. Doporučení k zabezpečení jednotného postupu při uzavírání smluvního vztahu mezi zaměstnavatelem a žákem střední školy nebo studentem VOŠ proto obsahuje vzory dohod o poskytnutí motivačního příspěvku pro nezletilé i zletilé žáky a studenty, a také postup při uzavírání smluvního vztahu mezi zaměstnavatelem a žákem nebo studentem.
- Úpravy RVP budou řešeny v rámci již zmíněné Inovaci oborové soustavy, a to ve spolupráci i se zaměstnavateli, kteří jsou zapojeni do činnosti odborných platforem.
- Doplnkovou činností školy povoluje zřizovatel ve zřizovací listině. Na předmětné činnosti musí být vystaveno živnostenské oprávnění. O provozování vedlejší hospodářské činnosti a použití prostředků z ní rozhoduje ředitel školy. Personální zajištění je upraveno ve vnitřních předpisech školy.

- Vyšší prostředky na stravování fyzicky náročných oborů budou mít dopady na státní rozpočet. Již v současnosti je umožněno podporovat žáky zaměstnavateli prostřednictvím stipendií a motivačních příspěvků.
- Současné RVP kladou důraz na význam všeobecného vzdělávání pro rozvoj žáků a na jeho průpravnou funkci pro odborné vzdělávání a pro získání kompetencí potřebných k výkonu povolání. Součástí všeobecného vzdělávání je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích (ICT) a základní ekonomické vzdělávání (kromě oborů, kde mají obě oblasti odborný–/profesní charakter). Osvojované znalosti a dovednosti se dále rozvíjejí formou aplikací v dalších všeobecně vzdělávacích oblastech i v oblasti odborného vzdělávání.
- Obsah vzdělávání je v RVP koncipován nadpředmětově podle vzdělávacích oblastí (např. jazykové vzdělávání, společenskovední vzdělávání, ekonomické vzdělávání, odborné vzdělávání); usiluje se o funkční propojení teorie a nácviku dovedností (praxe). Vzdělávání ve škole je v souladu se školním vzdělávacím programem, který musí obsahovat povinné výstupy RVP a škola nemůže podkročit tento povinný rámec

7. Učitel odborného výcviku, základní požadavky na vzdělání a stanovení maximálního počtu žáků podle profesí

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Úpravy v počtu žáků na UOV v jednotlivých ročnících a dle vykonávané činnosti; práce ve výškách, obráběcí stroje, 1 VUOV na 12 žáků
- Manuálně zruční mohou pracovat bez přímého dozoru
- Snížit požadavek na OUV – SŠ vzdělání, 5 let praxe a bezúhonnost
- Narovnat PPČ UOV jako u učitelů všeobecně vzděl. předmětů

Stanovisko MŠMT:

- Stanovení maximálního počtu žáků na jednoho učitele odborného výcviku je stanoveno nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů, které bude předmětem revize při inovaci oborové soustavy a vyhláškou č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři se stanoví počty maximálního počtu žáků na jednoho instruktora na pracovištích zaměstnavatelů.
- Jak na školním, tak i na reálném pracovišti při realizaci praktického vyučování jsou dodržovány předpisy BOZ, které jsou taky zohledněny se stanovení počtu žáků na učitele nebo instruktora.
- Novela zákona o pedagogických pracovnících zohledňuje podmínky na způsobilost k výkonu povolání učitel odborného výcviku.

8. SYSTÉM FINANCOVÁNÍ a řízení středního odborného školství,

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Nastavit normativ na vybavení a materiál u každého oboru vzdělání
- Nastavit finanční normativ na jednoho žáka a koeficient přepočtu podle počtu žáků na jednoho UOV
- Každé tři roky obnova vybavení
- Neomezovat počet oborů vzdělání ve víceoborové třídě u řemeslných stavebních oborů
- Nezastropovat počet VUOV u řemeslných stavebních oborů
- Stanovení finančního normativu na počet studentů schválený zástupci zam.
- posílit financování žáků sociálně znevýhodněných;
- podpořit financování žáků se speciálními potřebami;
- podpořit společné vzdělávání pedagogů a podnikatelské sféry v rámci celoživotního vzdělávání organizovaného oborovými svazy, řemeslnými cechy a profesními komorami;
- podpořit učitele, kteří aktivně spolupracují s budoucími zaměstnavateli žáků a podílí se na práci oborových svazů, cechů a profesních komor;
- přehodnotit financování nepedagogů, včetně personálního posílení na úseku OV – revize, servis a údržba strojů a ostatního technologického vybavení;
- podpořit motivační nástroje u žáků odcházejících ze základních škol studovat řemeslné obory.

Stanovisko MŠMT:

- Od roku 2020 došlo k reformě systému financování regionálního školství jejímž cílem bylo zlepšení kvality výuky a nastavení systému financování pedagogické práce v souladu s rámcovými vzdělávacími obory vzdělání. U středních škol tento systém eliminuje nutnost přijímat co největší počet žáků bez ohledu na jejich studijní předpoklady v zájmu získání nezbytného objemu finančních prostředků pro svoji činnost. To znamená, že školy každoročně obdrží finanční prostředky na platy pedagogických pracovníků podle jejich platového zařazení.
- Z rozpočtové kapitoly MŠMT jsou poskytovány finanční prostředky na platy a mzdy pedagogických a nepedagogických pracovníků a ostatních neinvestičních nároků. Financování vztahující se k majetku a vybavení školy je v kompetenci zřizovatelů.
- Mechanismus financování žáků podle §16 odst. 9, je nastaven prostřednictvím financování podpůrných opatření.

9. Daňová a jiná zvýhodnění pro zaměstnavatele, kteří spolupracují se školami

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Zvýšení odpočtu z 200Kč/žákohodinu na 500Kč/žákohodinu v rámci výdajů vynaložených na žáka

Stanovisko MŠMT

- Ministerstvo by uvítalo od Svazu informace, k využívání daňových odpočtů stavebními firmami.

10. Revize systému smluv mezi partnery (škola, firma, žák),

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Změnit systém vzorových smluv uzavíraných mezi zletilým žákem/zákonným zástupcem a firmou z důvodu nevymahatelnosti prostředků při porušení smlouvy ze strany žáka.

Stanovisko MŠMT

- Problematika realizace výuky na pracovišti zaměstnavatelů a zapojení zaměstnavatelů do odborné přípravy je ukotvena ve školském zákoně a ve vyhlášce o středním vzdělávání. Smlouvy mezi SŠ a firmou anebo firmou a žákem jsou sepisovány již v současnosti a jsou dobrovolné. MŠMT vydalo metodické doporučení k jejich využívání včetně vzorových smluv.
- Ministerstvo nesouhlasí se zavedením vymahatelnost finančních prostředků, které jsou určeny na vzdělávání žáků. Firma by měla poskytnout žákům takové podmínky, aby žák a budoucí absolvent byl motivován pro danou firmu pracovat po ukončení studia.

11. Využití spolufinancování z prostředků EU,

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- zpřístupnit programy v gesci jiných resortů školám, zapojení se do OP TAK

Stanovisko MŠMT:

- ve spolupráci s MPO bude vyhlášena výzva v rámci OP TAK, která je zaměřena na spolupráci firem se školami.

12. Podpora oborů vzdělání s výučním listem prostřednictvím veřejné zakázky

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Stanovení povinnosti některým veřejným zadavatelům používat v rámci hodnoticích kritérií, případně v rámci kvalifikace pro veřejné zakázky požadavek na zajišťování odborných praxí studentů, popřípadě zaměstnávání absolventů konkrétních oborů vzdělávání souvisejících s předmětem veřejné zakázky. Taková povinnost může být stanovena přímo v ZZVZ nebo může být uložena podzákonným předpisem, např. usnesením vlády.

Stanovisko MŠMT:

- Gesce MMR

13. Povinná jednotná zkouška pro obory vzdělání s výučním listem

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Musí obsahovat praktickou zkoušku ve firmě a praktickou zkoušku na reálné zakázce
- Zadávat témata do databáze pro další využití
- Aktivnější zapojení Svazu do spolupráce tvorby jednotných zadání

Stanovisko MŠMT:

- Praktickou zkoušku závěrečné zkoušky lze již nyní realizovat na pracovištích právnických a fyzických osob a vždy je přítomen odborník z praxe. Ministerstvo nastavuje podmínky pro konání závěrečné zkoušky tak, aby byly realizovatelné ve všech oborech vzdělávání se závěrečnou zkouškou a výučním listem a nelze upřednostňovat jednu skupinu oborů vzdělání.
- Již v současnosti jsou obory vzdělání, kdy všechny školy, které v těchto oborech vzdělání vzdělávají žáky, realizují praktickou zkoušku závěrečné zkoušky pouze na reálných pracovištích zaměstnavatelů v běžném provozu (například obor vzdělání Ošetřovatel) Tento požadavek je již součástí závěrečné zkoušky a záleží pouze na domluvě školy se zaměstnavateli.
- CZVV po dohodě s MŠMT osloví zaměstnavatelské svazy a přizve je k jednání pracovních skupin v souladu s Dohodou o rozdělení odpovědnosti za jednotlivé obory vzdělání.

14. OBSAHOVÁ NÁPLŇ mistrovských zkoušek

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

- Legislativně ukotvit mistrovskou zkoušku

Stanovisko MŠMT:

- V gesci MPO, HK ČR

15. Zvýšení požadavků na odbornost pro výkon stavebního řemesla

Shrnutí požadavků Strategie SPS:

Zavedení aplikovaných předmětů v interdisciplinárních oborech

Stanovisko MŠMT:

- Jak je uvedeno výše, v roce 2022 byly zahájeny činnosti na naplňování implementační karty Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ Inovace oborové soustavy, kdy dochází k přenastavení obsahového rozložení vzdělávacího obsahu rámcových vzdělávacích programů a posílení odborné složky vzdělávání. Souběžně bude diskutována problematika rozsahu praktického vyučování a počtu disponibilních hodin.
- V rámci implementace vznikly odborné platformy, kdy Svaz podnikatelů ve stavebnictví má zde vlastního zástupce, kterého si nominoval, a který bude Svazu podnikatelů ve stavebnictví předávat všechny potřebné informace. (nominován je: PhDr. Tomáš Majtner, Ph.D.) Zástupce bude mít za úkol připravovaná opatření přenášet do Svazu a připomínky, návrhy a stanoviska Svazu podnikatelů ve stavebnictví následně prezentovat na jednání platformy.